

УДК: 339.13:637.5

DOI: 10.31359/2312-3427-2021-1-111

Я.А. Сушарник, канд. екон. наук

**Подільський спеціальний навчально-реабілітаційний соціально-
економічний коледж**

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ РИНКУ СКОТАРСТВА

Головною задачею держави є забезпечення продовольчої безпеки. Скотарство є ключовою складовою саме у забезпеченні продовольчої безпеки країни, успішне функціонування визначається рівнем розвитку виробництва в даній галузі. Сьогодні галузь скотарства характеризується скороченням обсягів виробництва та повільними темпами розвитку. Протягом незалежності України знижується поголів'я великої рогатої худоби, відповідно зменшується продуктивність тварин, що в результаті призводить до недостатньої завантаженості переробних підприємств, а це в свою чергу зменшує кількість виробленої та спожитої продукції скотарства населенням України. Ситуація яка склалась станом на сьогодні в Україні говорить про наявність великої кількості невирішених проблем, що напряду впливають на формування ринку м'яса великої рогатої худоби. Саме тому аналіз, планування форм та методів вирішення даного питання на сьогодні являються нагальними і в першу чергу повинно вирішуватися шляхом підвищення активності аграрної політики за підтримки розвитку на основі великотоварного виробництва.

Ключові слова: *скотарство, тваринництво, продуктивність, рентабельність, ринок м'яса, споживання, поголів'я, виробництво.*

Постановка проблеми. Однією із ключових галузей, яка забезпечують продовольчу та економічну безпеку є скотарство. Скотарство забезпечує населення м'ясною, молочною продукцією. Для рослинництва скотарство слугує джерелом якісних добрив. Сучасний стан галузі скотарства свідчить про його занепад. Головними факторами впливу на зменшення обсягів виробництва продукції скотарства є зменшення купівельної спроможності населення, недостатня підтримка державою галузі скотарства, диспаритет цін, негативна ситуація для українських виробників, яка склалась на зовнішньому ринку. Занепад галузі скотарства

призводить до зменшення поголів'я тварин, зменшення ефективності галузі, проходить процес «вирізання» самого продуктивного поголів'я тварин. Тому зараз головною метою забезпечення продовольчої безпеки країни визначає пошук шляхів вирішення даної проблеми, які призведуть до подальшого розвитку скотарства на теренах України.

Аналіз останніх досліджень. Проблеми дослідження галузі скотарства займають значне місце у працях вітчизняних та зарубіжних економістів, таких як М.В. Місюк, Шиян Н.І., Кернасюк Ю.В., Н.Г. Копитець, В.М. Волошин, Свиноус І.В., Гура А.М., Микитюк Д.М., Месель-Веселяк В. Я., Мазуренко О.В., Денисенко М. П., Свиноус І.В., Ібатуллин М. І. та ін.

Формулювання цілей статті. Метою статті є аналіз сучасного стану галузі скотарства як ключової галузі у забезпеченні продовольчої безпеки країни та обґрунтування напрямів подальшого її розвитку.

Виклад основного матеріалу. Виробництво м'яса – це одна з провідних сфер у вирішенні продовольчої проблеми та забезпечення населення країни повноцінним харчовим білком. Залежно від виду тварин отримують: яловичину, свинину, м'ясо птиці, баранину, конину та інші види м'яса. Туші великої рогатої худоби, одержані від тварин віком від 3-х місяців до 3 років, свиней – до 10 місяців, овець та кіз – до 8 місяців є м'ясо молодняка, а телят, поросят та ягнят від 14 днів до 3-х місяців – м'ясо молочників. За хімічним складом та енергетичною цінністю м'ясо сільськогосподарських тварин значно різняться (табл. 1) [6].

Як влучно зазначає Н.І. Шиян, розвиток галузі скотарства слід поєднувати із забезпеченням сталого розвитку сільських територій. Існуючий економічний механізм фактично унеможлиблює розвиток дрібних сімейних господарств [10, с. 43].

Вітчизняний ринок м'яса – один із стратегічно важливих і найбільш значимих з погляду забезпечення продовольчої безпеки держави та стабільного функціонування її переробної харчової промисловості [3].

Скотарство – це одна з галузей тваринництва, яка спеціалізується на розведенні великої рогатої худоби. Вона являється джерелом м'яса, молока, органічних добрив. Велику рогату худобу розводять в трьох напрямках, м'ясному, молочному та м'ясо-молочному. Відповідно до даних державної служби статистики, на сьогодні м'ясне скотарство займає 14,8 % в структурі виробництва м'яса за 2019 рік (дані Держкомстату України).

Виробництво м'яса всіх видів сконцентровано на 2/3 у сільськогосподарських підприємствах. Частка згаданих господарств у

загальному обсязі виробництва з року в рік поступово зростала і у 2018 р. досягла 65,1 % [4].

Для порівняння, у 2000 р. основними виробниками м'яса були господарства населення. Останні виробляли 73,6 % м'яса всіх видів. Домінування виробництва основних видів тваринницької продукції в господарствах населення викликано кількома обставинами. Насамперед це різновекторні напрями розвитку тваринництва сільськогосподарських підприємств у приватному секторі протягом 1990-2009 рр., що призвело до припинення ведення тваринництва в більшості господарств корпоративного сектору. Виробництво продукції тваринництва для більшості сільських домогосподарств слугує джерелом надходження грошових коштів та продуктів харчування [7, с. 30].

1. Хімічний склад та енергетична цінність м'яса сільськогосподарських тварин [4]

Види м'яса за категоріями вгодованості	вміст, %			у 100 г м'яса кДЖ
	води	білків	жирів	
Свинина (бекон)	54,8	16,4	27,8	1322
Свинина (м'ясна)	51,6	14,6	33,0	1485
Свинина (жирна)	38,7	11,4	49,3	2046
Яловичина I категорії	67,7	18,9	12,4	782
Яловичина II категорії	71,7	20,2	7,0	602
Телятина	78,0	19,7	1,2	377
Баранина I категорії	67,6	16,3	15,3	849
Баранина II категорії	69,3	20,8	9,0	686
Ягнятина	68,9	16,2	15,1	803

Більшість особистих селянських господарств орієнтовані на споживання вирощеної продукції всередині домогосподарства, а одержані доходи розглядаються як джерело виживання у складній життєвій ситуації, додатковий ресурс для подолання матеріальних труднощів. Для такого господарства характерні не орієнтація на ведення товарного виробництва, а підтримання життєдіяльності домогосподарства, використання при цьому всіх доступних ресурсів, що забезпечує йому незалежність від нестабільного зовнішнього економічного середовища, допомагає зберегти матеріальний і соціальний статус [8].

2. Динаміка поголів'я великої рогатої худоби в усіх категоріях господарств, тис. голів

Показники	Роки							Відхилення 2020 р. до 2015р.
	1991	2001	2015	2017	2018	2019	2020	
Господарства усіх категорій								
Велика рогата худоба всього	24623,4	9423,7	3884,0	3682,3	3530,8	3332,9	3092,0	-792
З них корови	8378,2	4958,3	2262,7	2108,9	2017,8	1919,4	1788,5	-474,2
телиці від 1 року до 2 років	761,5	406,6	262,0	337,3	338,4	314,6	288,0	26
телиці від 2 років і старші	1507,2	496,1	148,1	124,3	119,4	109,4	96,4	-51,7
бугаї-плідники	14,1	15,3	9,9	8,9	8,3	6,8	6,3	-3,6
Підприємства								
Велика рогата худоба, всього	21083,3	5037,3	1310,2	1213,9	1166,6	1138,1	1049,5	-260,7
З них корови	6191,6	1851,0	529,2	484,6	466,6	467,8	438,6	-90,6
телиці від 1 року до 2 років	556,1	162,8	97,0	182,5	189,3	177,9	162,6	65,6
телиці від 2 років і старші	1434,8	398,8	95,1	75,5	71,7	64,7	56,0	-39,1
бугаї-плідники	11,3	6,3	1,3	1,0	0,8	0,7	0,7	-0,6
Господарства населення								
Велика рогата худоба, всього	3540,1	4386,4	2573,8	2468,4	2364,2	2194,8	2042,5	-531,3
З них корови	2186,6	3107,3	1733,5	1624,3	1551,2	1451,6	1349,9	-383,6
телиці від 1 року до 2 років	205,4	243,8	165,0	154,8	149,1	136,7	125,4	-39,6
телиці від 2 років і старші	72,4	97,3	53,0	48,8	47,7	44,7	40,4	-12,6
бугаї-плідники	2,8	9,0	8,6	7,9	7,5	6,1	5,6	-3

Джерело: побудовано за даними збірника Тваринництво України 2019 р.

В Україні найпоширенішими є червона степова, чорно-ряба та сивентальська породи великої рогатої худоби. В окремих областях і районах поширені лебединська, бура карпатська, червона поліська, українська білоголова породи.

У 1981 р. поголів'я ВРХ досягнуло найвищих результатів, у всіх категоріях господарств воно становило 25367,6 тис. голів, в свою чергу в 1991 р. воно становило 24623,4 тис. голів, на 744,3 тис. голів (19,8%), у тому числі в сільськогосподарських підприємствах в 1981 році даний показник становив 21485,9 тис. голів [2].

Із розпадом Радянського Союзу та подальшого розірвання господарських зв'язків, що склалися в агропромисловому комплексі, чималий розрив між цінами на промислову продукцію та продукцію сільського господарства створили несприятливі умови для розвитку галузі скотарства. УРСР забезпечувало яловичиною та ягнятиною не лише українських, а й споживачів інших республік СРСР. Дані підприємства припинили свою діяльність. Сьогодні виробниками яловичини є дрібні господарства, які виробляють продукцію не дуже високої якості.

Відсутність повноцінного державного впливу, поглиблена економічна криза та наявність протиріччям між цінами на корми та продукцію тваринництва призвело до ситуації за якої значно скоротилося поголів'я великої рогатої худоби, яке в 1991 році становило 24623,4 тис. голів, а в 2020 році становило 3092,0 тис. голів що у 8 разів менше (табл. 2).

Якщо проаналізувати статеві-вікові групи то ми можемо побачити, що значного скорочення зазнали корови, у порівнянні із 2015 р. поголів'я корів скоротилось на 438,6 тис. голів. Кількість телиць від 2 років і старші скоротилось на – 51,7 тис. голів, а бугаїв-розплідників на – 3,6 тис. голів.

З табл. 2 ми можемо побачити, що поголів'я яке знаходиться у власності домашніх господарств у двічі перевищує поголів'я в підприємствах. Саме підприємства, а не домашні господарства мають забезпечувати валове виробництво яловичини і молока. Так, як показує практика саме підприємства забезпечують ефективне використання ресурсів і зацікавлені в розвитку як громади, так і країни в цілому.

В процесі нашого дослідження ми зустрілись із рядом причин, які викликали занепад скотарства на теренах України. Їх яскраво висвітлив у своєму дослідженні професор Денисенко М.П. і виділив:

- диспаритет цін на сільськогосподарську та промислову продукцію;

- зростання вартості кормів;
- неспроможність більшості вітчизняних товаровиробників застосовувати новітні технології утримання та відгодівля тварин, тому що підприємства не мають для цього вільних коштів;
- знищення великих вузькоспеціалізованих господарств по вирощуванню та відгодівлі молодняку ВРХ;
- низька платоспроможність населення країни, що купує більш дешеві і менш поживні сорти м'яса (курятину);
- збільшення кількості сировини іноземного виробництва на вітчизняному ринку, ціна якої значно нижча, але й якість теж менша;
- скорочення обсягів державної підтримки [1].

3. Реалізація на забій великої рогатої худоби та виробництво яловичини та телятини у підприємствах усіх форм власності

Показники	1990	2000	2010	2015	2016	2017	2018	2019	Абсолютне співвідношення
Реалізація на забій великої рогатої худоби (у живій масі тис. т.)									
У господарствах усіх категорій	3234,6	1316	727,6	651,9	639,1	617,3	609,9	626,4	-2608,2
У підприємствах	2945,3	531,2	177,9	158,3	168,1	160,6	148,5	171,7	-2773,6
У господарствах населення	289,3	784,8	549,3	493,6	471	456,7	461,4	454,7	165,4
Виробництво яловичини та телятини (у забійній масі тис. т.)									
У господарствах усіх категорій	1985,4	754,3	427,7	384	375,6	363,5	358,9	369,5	-1615,9
У підприємствах	1808,1	305,2	104,7	93,7	99,2	94,8	87,7	101,7	-1706,4
У господарствах населення	177,3	449,1	323	290,3	276,4	268,7	271,2	267,8	90,5

Джерело: складено на основі даних Державної служби статистики України

Проаналізувавши сучасний стан виробництва і реалізації яловичини, можна із впевненістю сказати про зменшення обсягів виробництва яловичини в порівнянні із 1990 р., виробництво яловичини скоротилось майже у 6,5 разів, що свою чергу призвело до скорочення реалізації в 5 разів. Якщо ж ми беремо абсолютне відношення 2019 р. до 2015 то даний розрив вже не такий разючий і складає по реалізації яловичини 25,5 тис. т. у забійній вазі та виробництва яловичини скоротилось на 15,5 тис. т. При детальнішому аналізі можна помітити, що валове скорочення як

виробництва так і реалізації яловичини зазнало саме господарство населення. а підприємства показують невеличкий приріст.

4. Виробництво, реалізація та співвідношення виробництва до її реалізації яловичини за 2019 р.

Область	Усі категорії господарств			у тому числі					
				сільськогосподарські підприємства			господарства населення		
	Вирощування в живій масі, тис. тонн	Реалізація на забій в живій масі, тис. тонн	Співвідношення виробництва до реалізації, %	Вирощування в живій масі, тис. тонн	Реалізація на забій в живій масі, тис. тонн	Співвідношення виробництва до реалізації, %	Вирощування в живій масі, тис. тонн	Реалізація на забій в живій масі, тис. тонн	Співвідношення виробництва до реалізації, %
Вінницька	23,8	29,4	80,95%	12	14,8	81,08%	11,8	14,6	80,82%
Волинська	13,5	13,7	98,54%	5,8	4,8	120,83%	7,7	8,9	86,52%
Дніпропетровська	18,2	18	101,11%	3,8	3,9	97,44%	14,4	14,1	102,13%
Донецька	10,2	11,2	91,07%	3,6	4,1	87,80%	6,6	7,1	92,96%
Житомирська	22,9	26,4	86,74%	6,3	6,7	94,03%	16,6	19,7	84,26%
Закарпатська	32,7	30,2	108,28%	0,1	0,2	50,00%	32,6	30	108,67%
Запорізька	14,5	17,7	81,92%	2,3	2,7	85,19%	12,2	15	81,33%
Івано-Франківська	39,8	42,7	93,21%	1,3	1,9	68,42%	38,5	40,8	94,36%
Київська	31,7	38,3	82,77%	11,2	16,2	69,14%	20,5	22,1	92,76%
Кіровоградська	16,6	19,5	85,13%	3,4	3,8	89,47%	13,2	15,7	84,08%
Луганська	9,1	7	130,00%	1,6	2,8	57,14%	7,5	4,2	178,57%
Львівська	40,5	41,3	98,06%	2,2	2,5	88,00%	38,3	38,8	98,71%
Миколаївська	20,3	26,8	75,75%	2	2,3	86,96%	18,3	24,5	74,69%
Одеська	20,1	23,9	84,10%	2	2,4	83,33%	18,1	21,5	84,19%
Полтавська	30,3	37,1	81,67%	17,8	21,5	82,79%	12,5	15,6	80,13%
Рівненська	13,6	17,1	79,53%	3,6	4,7	76,60%	10	12,4	80,65%
Сумська	17,2	19,9	86,43%	8,7	11,2	77,68%	8,5	8,7	97,70%
Тернопільська	20,6	24	85,83%	4,4	4,9	89,80%	16,2	19,1	84,82%
Харківська	37,4	41,1	91,00%	11	10,4	105,77%	26,4	30,7	85,99%
Херсонська	28,2	31,4	89,81%	2,2	2,2	100,00%	26	29,2	89,04%
Хмельницька	36,7	38,7	94,83%	8,7	9	96,67%	28	29,7	94,28%
Черкаська	23,6	29,2	80,82%	14,7	20,8	70,67%	8,9	8,4	105,95%
Чернівецька	17,1	18,8	90,96%	1	1,4	71,43%	16,1	17,4	92,53%
Чернігівська	17,8	23	77,39%	14,2	16,5	86,06%	3,6	6,5	55,38%
Україна	556,4	626,4	88,83%	143,9	171,7	83,81%	412,5	454,7	90,72%

Джерело: складено на основі даних Державної служби статистики України

В той самий час середня маса сільськогосподарських тварин по підприємствах складала 387 кг, а по господарствах населення - 270 кг. [2] Це говорить про те, що підприємства ведуть більш ефективно свою діяльність ніж домашні господарства.

Саме підприємства використовують систематичний та технологічний підхід в процесі вирощування великої рогатої худоби. Розглянемо головні фактори, що впливають на м'ясну продуктивність великої рогатої худоби у підприємствах:

- рівень годівлі і збалансованість раціонів;
- порода великої рогатої худоби;
- умови утримання великої рогатої худоби;
- комплекс ветеринарних заходів;
- інтенсивність відгодівлі молодняку великої рогатої худоби.

Як зазначено у табл. 4, обсяги виробництва яловичини відстають від обсягів реалізації яловичини. Лише в Луганській, Закарпатській та Дніпропетровській областях обсяги виробництва перевищували обсяги реалізації, але не на значні показники. По інших областях ми можемо бачити значне перевищення реалізації над виробництвом. Сьогодні це небезпечна ситуація, яка може призвести до знищення галузі.

При нормальному функціонуванні ринку яловичини обсяги вирощування яловичини і обсяги реалізації яловичини мають бути рівними, або ми маємо бачити ситуацію невеликого перевищення обсягів виробництва над обсягами реалізації. Співвідношення між вирощуванням і реалізацією становить - 88,83 загалом по Україні.

Ринок продукції тваринництва як і інші ринки, він має свої особливості:

– якісно виділяється серед інших ринків сукупністю товарів, що реалізуються на ньому.

Товари об'єднані в певні групи, як-от: м'ясо і м'ясопродукти, молоко і молокопродукти, яйця;

– має високий рівень взаємозамінності і низьку еластичність за доходами, а обумовленість обсягів виробництва товарів забезпечується не лише платоспроможним попитом, але й фізіологічними нормами споживання;

– на ньому реалізуються товари першочергової необхідності

— продукти харчування, що мають найважливіше значення для існування людини;

– він є визначальним результатом функціонування сільського господарства та переробних галузей;

– безперервність функціонування ринку, що викликано необхідністю щоденного задоволення потреб у харчуванні; – продукція усіх виробників є відносно однорідною [5, с. 9-10].

Сьогодні обсяги реалізації перевищують обсяги виробництва, що свідчить про те що «під ніж» іде поголів'я, яке в подальшому може бути основою для нарощування обсягів виробництва скотарства в Україні. Також потрібно не забувати і про виробництва молока, обсяги виробництва якого ми можемо побачити на рисунку Виробництво молока великої рогатої худоби у господарствах усіх категорій, тис. т.

Джерело: складено на основі даних Державної служби статистики України

Як ми бачимо на рисунку 1 обсяги виробництва молока в 2019 р. скоротились в порівнянні із 2015 р. на 1 тис. т. і в 2,5 рази скоротились в порівнянні із 1990 р.

Групування областей за чисельністю поголів'я великої рогатої худоби на 100 га ріллі свідчить, що кількість поголів'я з розрахунку на одиницю земельної площі безпосередньо впливає на збільшення

виробництва продукції в аграрному секторі, вирішенні соціально-економічних проблем на селі (табл. 5).

Розрахунки показують, що при зростанні щільності худоби з 6,32 до 33,83 сільськогосподарських угідь виробництво яловичини і телятини в забійній вазі на 100 га. с. г. угідь ц. зростає з 9,47 до 48,29

5. Вплив щільності поголів'я великої рогатої худоби на обсяг виробництва продукції м'ясного скотарства

Показники	Групи областей за чисельністю ВРХ на 100 га. Сільськогосподарських угідь			Всього
	I До 10,0	II 10,1-20,0	III 20, і більше	
Кількість областей в групі	10	9	5	24
Щільність поголів'я в середньому по групі	6,32	14,6	33,83	32,2
Вироблено яловичини і телятини в забійній вазі на душу населення, кг	7,84	13,19	11,99	11,01
На 100 га. с. г. угідь ц.	9,47	13,84	48,29	23,87
Споживання яловичини на душу населення, кг.	7,76	7,38	7,14	7,44
Гною на 1 га ріллі, тонн	0,51	1,17	2,7	1,46

Джерело: складено на основі даних Державної служби статистики України

Велике значення має і те, що збільшення поголів'я сприяє істотному нарощуванню органічних добрив, поліпшенню родючості ґрунтів і отриманню екологічно чистої сільськогосподарської сировини. Отже, із зростанням щільності поголів'я свиней на 100 га ріллі від 6,32 до 33,83 голів вихід гною з розрахунку на 1 га ріллі збільшується відповідно від 0,51 до 2,7 тонни або в 5,3 рази. Звідси, виникає необхідність, насамперед, для областей першої групи, де чисельність поголів'я на 100 га сільськогосподарських угідь не перевищує 10 голів, розробити і впровадити заходи, спрямовані на значне збільшення високопродуктивного поголів'я, створити необхідні передумови для нарощування виробничого потенціалу галузі м'ясного скотарства.

Висновок. Ринок скотарства є ключовим елементом в забезпеченні продовольчої безпеки країни. Станом на кінець 2020 р. поголів'я великої рогатої худоби становило 3092,0 тис. голів. З них зокрема корови - 1788,5 тис. голів. Скорочення поголів'я великої рогатої худоби в порівнянні із 1991 роком становить майже в 8 разів.

Отже, проаналізувавши ситуацію, яка склалась сьогодні на ринку яловичини, ми можемо стверджувати, що потенційними напрямками збільшення обсягу виробництва продукції яловичини:

- дотримання наукового підходу в процесі годівлі тварин;
- автоматизація і механізація виробничих процесів;
- вирішення проблеми низького рівня відтворення стада.

Негативний вплив на галузь скотарства здійснюють наступні чинники:

- негативний інвестиційний клімат який склався на території України;
- висока трудомісткість виробництва;
- недостатній рівень забезпечення виробників продукції скотарства державними дотаціями.

Бібліографічний список.

1. Денисенко М. П. Проблеми та перспективи розвитку м'ясного скотарства в Україні. *Ефективна економіка*. № 11. 2012. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1912>
2. Державний комітет статистики України : офіційний сайт URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Кернасюк Ю. В. Ринок м'яса: основні тренди. *Економічний гектар*. 2018. 10 серпня URL: <http://agro-business.com.ua/agro/ekonomichnyi-hektar/item/11153-rynok-miasa-osnovni-trendy.html>
4. Копитець Н.Г., Волошин В.М. Сучасний стан та тенденції ринку м'яса *Економіка АПК*. 2020. № 6. С.59-67
5. Месель-Веселяк В.Я., Мазуренко О.В. Розвиток м'ясопродуктового підкомплексу України. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2004. 198 с.
6. Місюк М. В., Сушарник Я. А. Аналіз сучасного стану функціонування галузі свинарства. *Інноваційна економіка*. 2016. № 7-8. С. 28-35.

7. Свиноус І. В., Гура А. М., Микитюк Д. М. Економічні аспекти виробництва тваринницької продукції в Україні. *Економіка та управління АПК*. 2013. Вип. 11. С. 29-33.

8. Свиноус І. В., Ібатуллін М. І. Перспективи розвитку тваринництва в особистих селянських господарствах. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2015. №14. С. 111-115.

9. Тваринництво України, 2019 р. / за ред. О. Прокопенка Державна служба статистики України Київ. 2020. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2020/zb/05/zb_tvaryny_2019.pdf

10. Шиян Н.І. Розвиток скотарства в Україні. *Економіка АПК*. 2016. №9. С. 38-43.

References.

1. Denysenko, M. P. (2012), “Problems and prospects for the development of beef cattle breeding in Ukraine, *Efektivna ekonomika*, no.11. available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1912> (access date December 30, 2020)

2. State Statistics Service of Ukraine, available at: <http://ukrstat.gov.ua/>

3. Kernasyuk, Yu. V. (2018), “Meat market: main trends”. *Ekonomichnyy hektar*. 10 August URL: <http://agro-business.com.ua/agro/ekonomichni-hektar/item/11153-rynok-miasa-osnovni-trendy.html>

4. Копытets', N.H. and Voloshyn, V.M. (2020), “ Current state and trends of the meat market”. *Ekonomika APK*. no. 6. pp.59-67

5. Mesel'-Veselyak, V.Ya. and Mazurenko O.V. (2004), *Rozvytok m"yasoproduktovoho pidkompleksu Ukrayiny* [Development of the meat product subcomplex of Ukraine], Kyiv: NSC "IAE", 198 p.

6. Misyuk, M. V. and Susharnyk Ya. A. (2016), “Analysis of the current state of the pig industry”, *Innovative economy*, no.7-8. pp. 28-35.

7. Svinous, I.V., Gura, A.M., and Mykytyuk D.M. (2013), “Economic aspects of livestock production in Ukraine”. *Ekonomika ta upravlinnya APK*, Vip. 11, pp. 29-33.

8. Svinous, I. V., and Ibatullin M. I. (2015), “ Prospects for the development of animal husbandry in personal farms”, *Naukovyy visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu*, no.14. pp. 111-115.

9. Livestock of Ukraine, 2019 (2020) ed. O. Prokopenko. State Statistics Service of Ukraine Kyiv. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2020/zb/05/zb_tvaryny_2019.pdf

10. Shyyan, N.I. (2016) “Development of cattle breeding in Ukraine”, *Ekonomika APK*. no. 9. pp. 38-43.

Сушарник Я.А. Аналіз сучасного стану ринку скотарства.

Главной задачей государства является обеспечение продовольственной безопасности. Скотоводство является ключевой составляющей именно в обеспечении продовольственной безопасности страны, успешное функционирование определяется уровнем развития производства в данной отрасли. Сегодня отрасль скотоводства характеризуется сокращением объемов производства и медленными темпами развития. В течение независимости Украины снижается поголовье крупного рогатого скота, соответственно уменьшается продуктивность животных, что в результате приводит к недостаточной загруженности перерабатывающих предприятий, а это в свою очередь уменьшает количество произведенной и потребленной продукции скотоводства населением Украины. Ситуация которая сложилась на сегодня в Украине говорит о наличии большого количества нерешенных проблем, напрямую влияющих на формирование рынка мяса крупного рогатого скота. Именно поэтому анализ, планирование форм и методов решения данного вопроса на сегодня являются насущными и в первую очередь должно решаться путем повышения активности аграрной политики при поддержке развития на основе крупнотоварного производства.

Ключевые слова: скотоводство, животноводство, производительность, рентабельность, рынок мяса, потребление, поголовье, производство.

Susharnuk Y. Analysis of the current state of the livestock market.

The main task of the state is to ensure food security. Livestock is a key component in ensuring the food security of the country, the successful operation is determined by the level of development of production in this area. Today, the livestock industry is characterized by declining production and slow development. During the independence of Ukraine, the number of cattle decreases, the productivity of animals decreases, which in turn leads to insufficient workload of processing enterprises, which in turn reduces the number of produced and consumed livestock products by the population of Ukraine. Gradually, we see the capture of the Ukrainian market by producers of similar products abroad. The current situation in Ukraine indicates the presence of a large number of unresolved issues that directly affect the formation of the

cattle market. That is why the analysis, planning of forms and methods of solving this issue are urgent today and should be addressed primarily by increasing the activity of agricultural policy with the support of development based on wholesale production.

Formulation of the problem

One of the key industries that ensure food and economic security is livestock. Livestock provides the population with meat and dairy products. For crop production, livestock is a source of quality fertilizers. The current state of the livestock industry indicates its decline. The main factors influencing the reduction of livestock production are the reduction of the purchasing power of the population, insufficient state support of the livestock industry, price disparities, the negative situation for Ukrainian producers in the foreign market. The decline of the livestock industry leads to a decrease in the number of animals, a decrease in the efficiency of the industry, and the process of "cutting out" the most productive livestock. Therefore, now the main purpose of ensuring food security of the country is to find ways to solve this problem, which will lead to further development of livestock in Ukraine.

Analysis of recent research

Problems of research in the field of livestock occupy a significant place in the works of domestic and foreign economists, such as MV Misyuk, SI Kvasha, Yu.O. Lupenko, M.Й. Malik, P.M. Майданевич, Л.О. Marmul, V.Ya. Месель-Веселяк, О.М. Tridid, N.I. Shiyan, Ya.Ya. Pushak, PT Sabluk, VKSavchuk, VI Topikha, IN Topikha, LS Spare, etc.

Formulation of the goals of the article

The aim of the article is to analyze the current state of the livestock industry as a key industry in ensuring food security of the country and justify the directions of its further development.

Key words: livestock, livestock, productivity, profitability, meat market, consumption, livestock, production.

Стаття надійшла до редакції: 16.01.2021 р.